הֶחָצֵר נוֹתְנִים הָעֵרוּב (מז) בְּאֶחָד מִבָּתִּים אֵלּוּ, אוֹ שֶׁאֵין עִמָּהֶם דָּיוֹרִים בֶּחָצֵר, אֵינָם צְרִיכִים לְעָרֵב: ו [צ]מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ (מח) חֲמִשָּׁה נָשִׁים וַחֲמִשָּׁה (מט) עֲבָדִים מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ פְּרָס וְכָל אֶחָד אוֹכֵל בְּבֵיתוֹ, וְכֵן [ק]תַּלְמִיד הַמְקַבֵּל פְּרָס מֵרַבּוֹ וְאוֹכֵל בְּבֵיתוֹ, אֵינָם אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה (נ) אִם אֵין עִמָּהֶם דָּיוֹרִין בֶּחָצֵר אוֹ אִם הָעֵרוּב בָּא אֶצְלָם: ז [ר]עֲשָׂרָה בָּתִּים זֶה לִפְנִים מִזֶּה, וְכֻלָּם עוֹבְרִים מִזֶּה לָזֶה וְיוֹצְאִים דֶּרֶךְ הַחִיצוֹן לֶחָצֵר, * שְׁנַיִם הַפְּנִימִיִּים לְבַד (נא) צְרִיכִים לִתֵּן בָּעֵרוּב, וְהַשְּׁאָר פְּטוּרִים, (נב) שֶׁחֲשׁוּבִים כֻּלָּם כְּבֵית שַׁעַר: ח (נג) [ש]הַמִּתְאָרֵחַ בֶּחָצֵר, אֲפִלּוּ נִתְאָרֵחַ (נד) בְּבֵית בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אִם לֹא נִתְאָרֵחַ דֶּרֶךְ קֶבַע (נה) * אֶלָּא (י) לִשְׁלֹשִׁים יוֹם אוֹ פָּחוֹת, (נו) * אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי הֶחָצֵר, * וְהוּא וְהֵם מֻתָּרִים בֵּין בְּבֵיתוֹ בֵּין בְּבֵיתָם.

צ בְּרֵיתָא שָׁם (עג.) וּפְלוּגְתָּא דְּתַנָּאֵי וַהֲלָכָה כְּדִבְרֵי שְׁנֵיהֶם לְהָקֵל. הָרא״ש (פ״ו סי׳ יט) בְּשֵׁם הָרֵ״מ (מרוטנבורג) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ מֵהֲלָכוֹת עֵרוּבִין (ה״ו). ק שָׁם בְּעַיָּא וְנִפְשְׁטָא. ר שָׁם (מ״ח) [ע״ה] (ע״ב). ש תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ע״ו.

בְּאֵר הֵיטֵב

ח (י) לִשְׁלֹשִׁים. מַשְׁמַע בְּיוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם אוֹסֵר, וְזֶה מַיְירֵי בְּיָחִיד הַדָּר בַּמָּקוֹם, אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קָהָל וְעָשׂוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּעֶרֶב פֶּסַח כְּדַרְכֵּנוּ, אָז פָּטוּר גַּם בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁלֵּב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

[דְּהוֹאִיל שֶׁמְּקַבְּלִין עַל כָּל פָּנִים פְּרָס מֵאֲבִיהֶן, הָאָב מְחַבְּרָן וּמְצָרְפָן לִהְיוֹת כְּאִישׁ אֶחָד]. וְכֵן כְּשֶׁנָּתְנוּ בְּנֵי הֶחָצֵר עֵרוּבָן אֵצֶל אֶחָד מֵהָאַחִין, אָמְרִינַן הוֹאִיל דְּהוּא פָּטוּר מִלִּתֵּן חֵלֶק בָּעֵרוּב מִשּׁוּם בֵּית שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ עֵרוּב, גַּם שְׁאָר אֶחָיו נַמִּי פְּטוּרִין, וּמִטַּעַם הַנַּ״ל: (מז) בְּאֶחָד מִבָּתִּים אֵלּוּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (כג) [א]אוֹ אֵצֶל אָב אוֹ אֵצֶל אַחִין: ו (מח) חֲמִשָּׁה נָשִׁים כּוּ׳. דְּהֵם נַמִּי נִמְשָׁכִין אַחַר בַּעֲלֵיהֶן וַאֲדוֹנֵיהֶן: (מט) עֲבָדִים. וְהוּא הַדִּין (כג) מְשָׁרְתִים: (נ) אִם אֵין וְכוּ׳. וּכְמוֹ אֵצֶל אַחִין בְּסָעִיף ה׳. וְדַוְקָא בְּכָל אֵלּוּ מוֹעִיל פְּרָס לְפִי שֶׁהֵן נִמְשָׁכִין אַחֲרֵיהֶן, אֲבָל בְּאָדָם דְּעָלְמָא הַמְקַבֵּל פְּרָס מֵחֲבֵרוֹ, (כד) אֵין מוֹעִיל כְּלָל: ז (נא) צְרִיכִין לִתֵּן בָּעֵרוּב. שֶׁהֵם לְבַדָּם תּוֹרַת בֵּית עֲלֵיהֶם, וְאוֹסְרִים לְטַלְטֵל בֶּחָצֵר וְכֵן לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה וְכֵן מֵהֶם לַבָּתִּים שֶׁלִּפְנֵיהֶם. וְאַף עַל גַּב דְּהַשֵּׁנִי הָוֵי בֵּית שַׁעַר לַפְּנִימִי שֶׁעוֹבֵר דֶּרֶךְ עָלָיו, לֹא מִתְבַּטֵּל מִתּוֹרַת בֵּית עַל יְדֵי זֶה, כֵּיוָן דְּהָוֵי (כה) רַק בֵּית שַׁעַר לְיָחִיד: (נב) שֶׁחֲשׁוּבִים כֻּלָּם וְכוּ׳. שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם הוּא בֵּית שַׁעַר לְכָל הַפְּנִימִיִּים מִמֶּנּוּ, (כו) וְאֵינוֹ חֲשִׁיב דִּירָה, כֵּיוָן שֶׁרַבִּים עוֹבְרִים עָלָיו. (כז) וּלְפִי זֶה, בְּבֵית שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכוֹ שְׁנֵי חֲדָרִים וּמֻשְׂכָּרִים לִשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, וּבַבַּיִת שֶׁלִּפְנֵי הַחֲדָרִים דָּר בּוֹ בַּעַל הַבַּיִת בְּעַצְמוֹ וְעוֹבְרִים דֶּרֶךְ עָלָיו, הֵם בְּעַצְמָם חַיָּבִים לִתֵּן בָּעֵרוּב וּבַעַל הַבַּיִת בְּעַצְמוֹ פָּטוּר, שֶׁהוּא כְּבֵית שַׁעַר לָהֶם: ח (נג) הַמִּתְאָרֵחַ בֶּחָצֵר. אֲפִלּוּ (כח) הָיָה הַדִּירָה בִּשְׂכִירוּת: (נד) בְּבֵית בִּפְנֵי עַצְמוֹ. שֶׁאוֹכֵל וְיָשֵׁן שָׁם. וְנָקֵט בִּפְנֵי עַצְמוֹ, דְּאִם הָיָה בְּיַחַד עִם בַּעַל הַבַּיִת, אֲפִלּוּ בְּקֶבַע אֵינוֹ אוֹסֵר כְּשֶׁלֹּא עֵרֵב: (נה) אֶלָּא לִשְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבְיוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים, (כט) אֲפִלּוּ אִם הָיָה רַק בִּשְׁאִילָה לְבַד תּוּ מִקְרֵי קֶבַע וְיָצָא מִכְּלַל אוֹרֵחַ וְאוֹסֵר. [ב]וּמִסְתַּבְּרָא (ל) דְּאִם קֶבַע עַצְמוֹ לְכַתְּחִלָּה יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים אוֹסֵר מִיָּד. כָּתַב הַטַּ״ז (סק״י) דִּבְיוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים דְּאָסְרִינַן, דַּוְקָא בְּמִתְאָרֵחַ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין קָהָל, אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קָהָל וְעוֹשִׂין עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּעֶרֶב פֶּסַח כְּדַרְכֵּנוּ, אָז פָּטוּר גַּם בָּזֶה, כִּי לֵב בֵּית דִּין מַתְנֶה עַל כָּל הַדָּיוֹרִים שֶׁיִּתּוֹסְפוּ וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּסִימָן שס״ו סָעִיף ט׳ עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ יְרִידִים שֶׁרְגִילִין לָבוֹא אוֹרְחִין וּלְהִשְׁתַּהוֹת שָׁם יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם, (לא) שֶׁיַּתְנוּ הַקָּהָל בְּפֵרוּשׁ בְּשָׁעָה שֶׁעוֹשִׂין הָעֵרוּב דְּהוּא לְכָל מִי שֶׁיִּתּוֹסֵף בָּעִיר הַזֹּאת: (נו) אֵינוֹ אוֹסֵר וְכוּ׳. יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֲפִלּוּ (לג) רָגִיל לָבוֹא שָׁם כַּמָּה פְּעָמִים לְהִתְאָרֵחַ, (לג) [ג]וְיֵשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר

בְּאוּר הַלָּכָה

שְׁרוּיִים בְּחָצֵר אַחַת, עַיֵּן שָׁם, אָכֵן בְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק טו) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּחָצֵר אַחֶרֶת, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

ז * שְׁנַיִם הַפְּנִימִיִּים לְבַד כּוּ׳. עַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ט) שֶׁכָּתַב דְּבַעֲרוּב אֶחָד סַגִּי לִשְׁנֵי הַפְּנִימִיִּים כֵּיוָן שֶׁעוֹבְרִין רַק דֶּרֶךְ פֶּתַח אֶחָד, וּכְבָר הִשִּׂיגוּ עָלָיו הָאַחֲרוֹנִים וּכְמוֹ שֶׁהֶעְתַּקְנוּ לְעֵיל בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן אוֹת י״א, וְדַעְתָּם דְּכָל אֶחָד מֵהֶן צָרִיךְ לִתֵּן חֵלֶק בָּעֵרוּב. וְדַע דְּמִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ יְרוּחָם (שם) מַשְׁמַע דְּהוּא סוֹבֵר לְעִנְיַן עֲשָׂרָה בָּתִּים דְּכֻלָּם חַיָּבִין לָתֵת בָּעֵרוּב מִלְּבַד הַחִיצוֹן שֶׁבַּחִיצוֹנִים, וְתָמְהוּ עָלָיו כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּהוּא דְּלֹא כְּמַאן, וְהַמְעַיֵּן בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל בְּסוּגְיָן (עו. ד״ה אמר רב) יִרְאֶה שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ כֵּן בְּדִבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁזּוּלַת הָאַחֲרוֹן שֶׁהוּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל לְכֻלָּם לֹא מִקְרֵי בֵּית שַׁעַר דְּרַבִּים, וַהֲגַם לְדִינָא בְּוַדַּאי אֵין לָזוּז מִדִּבְרֵי כָּל הַפּוֹסְקִים שֶׁלֹּא כָּתְבוּ כֵּן, כָּתַבְתִּי זֹאת כְּדֵי דְּלֹא לְשַׁוְיֵיהּ חַס וְשָׁלוֹם לְרַבֵּנוּ יְרוּחָם כְּטוֹעָה:

ח * אֶלָּא לִשְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבְבֵית יוֹסֵף גּוּפָא יֵשׁ בָּזֶה סְתִירָה, דְּבִתְחִלָּה (ד״ה המתארח) כָּתַב יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים, וְאַחַר כָּךְ (ד״ה כתוב בשבלי) כָּתַב דְּדַוְקָא פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם חָשׁוּב אוֹרֵחַ אֲבָל שְׁלֹשִׁים מִקְרֵי קֶבַע, וּכְבָר הֵעִיר בָּזֶה הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) עַיֵּן שָׁם. וְכֵן בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה בְּסִימָן שפ״ב (סק״ב) כָּתַב דְּבִשְׁלֹשִׁים מִקְרֵי קָבוּעַ, וְכֵן הוּא הַלָּשׁוֹן בִּלְבוּשׁ סִימָן שפ״ד (ס״א) וּבְמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן שצ״א סָעִיף קָטָן ב׳ עַיֵּן שָׁם. וּבֶאֱמֶת לֹא מָצִינוּ בְּשׁוּם מָקוֹם שֶׁעוּרָא דְּיוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים, וְאַדְרַבָּא בְּכָל מָקוֹם אָמְרִינַן דְּבִשְׁלֹשִׁים מִקְרֵי תּוֹשָׁב, עַיֵּן בָּבָא בַּתְרָא דַּף ח׳ (ע״א), וְהָא דְּאִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי (פ״ו ה״ב) וּמוּבָא בְּסִימָן שפ״ד (ס״א) אֵינוֹ אוֹסֵר עַד לְאַחַר שְׁלֹשִׁים גַּם כֵּן פֵּרוּשׁוֹ לְמְעוּטֵי קֹדֶם שְׁלֹשִׁים. וְכֵן יֵשׁ לְיַשֵּׁב הַלָּשׁוֹן בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ עו), וּכְמוֹ דְּאָמְרִינַן בַּשַּׁ״ס בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וְיוֹם אֶחָד דְּפֵרוּשׁוֹ הוּא שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שְׁלֵמִים כְּמוֹ כֵן הָכָא, [ד]וְצָרִיךְ עִיּוּן לְדִינָא:

* אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי הֶחָצֵר. עַיֵּן בָּאֶבֶן הָעוֹזֵר (ד״ה המתארח) שֶׁחוֹלֵק עַל פְּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וּלְדַעְתּוֹ אוֹרֵחַ אוֹסֵר כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ חֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ שֶׁאוֹכֵל שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם לְדִינָא אֵין לָזוּז מִפְּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְכָל עִקְּרֵי רְאָיוֹתָיו כְּבָר דָּחָה בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר וְהִסְכִּים לִפְסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א לְדַף ע״ג עַמּוּד ב׳ בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל הָא דְּבָעָא מִנֵּיהּ רָמִי בַּר חָמָא, דְּאִם יִחֲדָן לָהֶם לְשָׁעָה מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵינָן אוֹסְרִין עַיֵּן שָׁם. וְהַאי לְשָׁעָה הַיְנוּ שֶׁלֹּא הָיָה יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם וּכְדִמְסַיֵּם עַל זֶה רְאָיָה מִן הַיְרוּשַׁלְמִי (שם), עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בַּשַּׁעַר הָרְבִיעִי אוֹת ב׳:

* וְהוּא וְהֵם מֻתָּרִים כּוּ׳. עַיֵּן בְּסִימָן שצ״א בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) כֵּן מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר, וְכֵן מַשְׁמַע בְּרַשְׁבָּ״א (שם סי׳ ב) וְרִיטְבָּ״א (עב: ד״ה אמר). וְדַע דְּמִלְּשׁוֹן רַשִׁ״י (ד״ה אבל אם היה) וְכֵן מִלְּשׁוֹן רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (כב. ד״ה אימתי) מַשְׁמַע דְּדַוְקָא כְּשֶׁהָעֵרוּב בָּא לְבֵית אֲבִיהֶן וּמִטַּעַם שֶׁהֵם כֻּלָּם נִמְשָׁכִין אַחַר בֵּית זֶה, וּלְפִי זֶה אֵינוֹ מוֹעִיל כְּשֶׁהִנִּיחוּ בְּאֶחָד מִשְּׁאָר בָּתֵּי הָאַחִין: ו (כג) רִיטְבָּ״א (עג. ד״ה ר׳ יהודה): (כד) רַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם סי׳ ב), וְכֵן מוּכָח בַּגְּמָרָא (עג.) עַיֵּן שָׁם: ז (כה) וְאַף עַל גַּב דְּכָתַבְנוּ לְעֵיל בְּרֵישׁ הַסִּימָן (משנ״ב סק״א) לְעִנְיַן חָצֵר, דְּבֵית שַׁעַר דְּיָחִיד גַּם כֵּן בִּכְלָל בֵּית שַׁעַר הוּא, הָתָם דְּהוּא בֵּית שַׁעַר דְּחָצֵר דְּלֹא עָבִיד לְדִירָה, אֲבָל הָכָא עָבִיד לְדִירָה. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יא) דְּמִסְתַּפֵּק בְּבֵית שַׁעַר הַסְּמוּכָה לְבֵית מִבַּחוּץ אוּלַי הָוֵי בִּכְלָל בֵּית שַׁעַר דְּחָצֵר, וְכֵן מַשְׁמַע בְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ו). וְעַיֵּן בַּ״ח (ס״א): (כו) וּמַשְׁמַע מִסְתִּימַת הַפּוֹסְקִים וְכֵן מְבֹאָר בְּהַגְּרַ״ז (ס״ח) דְּמִשּׁוּם זֶה מֻתָּרִים הַפְּנִימִים לְטַלְטֵל בְּכָל הַחִיצוֹנִים דְּהֵם נִתָּרִים עַל יְדֵי עֵרוּבָן שֶׁל הַפְּנִימִים, וְכֵן מְבֹאָר בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (פה: ד״ה שלש חורבות) וְרִיטְבָּ״א (פה. ד״ה אלא מהא) לְהָדְיָא, עַיֵּן שָׁם בְּדַף פ״ה מַה שֶׁכָּתְבוּ בְּסוּגְיָא דְּחֻרְבָּה, וְכֵן מַשְׁמַע בְּסוּגְיָן דַּעֲשָׂרָה בָּתִּים בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (עה: ד״ה אמר רב) עַיֵּן שָׁם, וּדְלֹא כְּבֵית מֵאִיר שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה. אָכֵן אִם לֹא נָתְנוּ הַפְּנִימִים עֵרוּבִין אֶפְשָׁר דִּכְשֵׁם שֶׁאֲסוּרִין לְטַלְטֵל בֶּחָצֵר כָּךְ אֲסוּרִין בְּאֵלּוּ הַבָּתִּים הַחִיצוֹנִים, דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָם אוֹסְרִין אֲסוּרִין, וְתַלְיָא בִּפְלוּגְתַּת רַשִׁ״י (פה. ד״ה וג׳ חורבות) וְתוֹסָפוֹת (שם ד״ה שני בתים) בְּסוּגְיָא דְּחֻרְבָּה וְיִתְבָּאֵר בְּסִימָן שע״ו סָעִיף ג׳: (כז) פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״ז):

ח (כח) הַגְּרַ״ז (ס״ט) וְחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל עג ס״ה), וְכֵן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שצ״א סָעִיף קָטָן ב׳, וְכֵן מַשְׁמַע מֵרַמָּ״א בִּתְשׁוּבָה בְּסִימָן ק״כ, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת מִדִּבְרֵי הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף ב׳ [וְהוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פ״ד הי״ד)] שֶׁסַּיֵּם וַהֲרֵי הֵם כְּאוֹרְחִים אֶצְלוֹ, אַף עַל גַּב דְּמַיְירֵי שָׁם בִּשְׂכִירוּת: (כט) לְעֵיל מִסָּעִיף ב׳, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (ס״י). וְדַוְקָא בְּלֹא יָכוֹל לְסַלּוּקֵי בְּכָל שָׁעָה שֶׁיִּרְצֶה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְמַעְלָה (בה״ל ד״ה אינם). וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי זֶהוּ כַּוָּנַת הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הי״ב) שֶׁכָּתַב דְּאוֹרֵחַ אֵינוֹ אוֹסֵר לְעוֹלָם וְהַיְינוּ בְּיָכוֹל לְסַלּוּקֵי: (ל) דְּהָא אֵין נַפְקָא מִנָּהּ בֵּין יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים וּבֵין עַל שָׁנָה, וְלֹא מָצִינוּ כְּשֶׁשּׂוֹכֵר אָדָם דִּירָה שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְעָרֵב עַד לְאַחַר שְׁלֹשִׁים, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן מַשְׁמַע בְּתוֹסָפְתָּא פֶּרֶק ה׳ (הכ״ב), וְדִבְרֵי הַגְּרַ״ז (שם) בָּזֶה צָרִיךְ עִיּוּן: (לא) פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״י) מִשּׁוּם דַּעַת קַמַּיְיתָא בְּסִימָן שס״ו (ס״ט) עַיֵּן שָׁם: (לג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) בְּדַעַת הָרַמָּ״א. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) שֶׁכָּתַב דְּגַם דַּעַת בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתוב בשבלי) כֵּן הוּא: (לג) רַשַּׁ״ל בִּתְשׁוּבָה סִימָן י״ח וְהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שצ״א (סק״ב) [וְעַיֵּן בְּהַגְּרַ״ז (שם) שֶׁכָּתַב דְּרָגִיל מִקְרֵי הַיְינוּ מִי שֶׁרָגִיל לָבוֹא לְהִשְׁתַּקֵּעַ שָׁם יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים, וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּלֹא מַשְׁמַע כֵּן בְּרַשַּׁ״ל סִימָן י״ח דְּהָא הוּא כָּתַב תְּשׁוּבָתוֹ לְהָרַמָּ״א עַל דְּבָרָיו בְּסִימָן ק״כ וְהוּא כָּתַב שָׁם לְהָדְיָא דְּבִירִיד לוּבְלִין הָיוּ שׁוֹהִין שָׁם פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם, אַלְמָא דְּבִרְגִילוּת לְבַד מַפְקִיעַ עַצְמוֹ מִתּוֹרַת אוֹרֵחַ, וְצָרִיךְ עִיּוּן]. וְנִרְאֶה דְּיֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה, דַּאֲפִלּוּ גַּבֵּי עַכּוּ״ם

ליקוטי דברי הרב: א] וכן כתב בשו״ע הרב (ס״ז). ב] ובשו״ע הרב (ס״י) כתב שאפילו אם קובע ליותר משלשים יום אינו אוסר עד לאחר שלשים יום [וראה בשעה״צ סק״ל]. ג] ובשו״ע הרב (ס״י) כתב: ולענין הלכה בדברי סופרים הלך אחרי המיקל. ד] ובשו״ע הרב (ס״ט) כתב שבשלשים יום אינו אוסר [ורק יותר משלשים אוסר].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שע שעא

הַגָּהּ: (נז) וַאֲפִלּוּ אִם הָאוֹרְחִים רַבִּים וּבַעַל הַבַּיִת אֶחָד. וְדַוְקָא בִּדְאִיכָּא בַּעַל הַבַּיִת אֶחָד *קָבוּעַ דְּאָז הָאוֹרְחִים בְּטֵלִים לְגַבֵּיהּ, (נח) אֲבָל אוֹרְחִים בְּיַחַד, (יא) [יא] (נט) *אוֹסְרִים (ס) זֶה עַל זֶה (סא) מִיָּד (תרומת הדשן סימן ע"ו מגמרא סוף דף ע'). וְעַיֵּן לְקַמָּן סוֹף סִימָן שצ"א (סעיף ג) (וְעַכּוּ"ם הַמִּתְאָרֵחַ, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שפ"ד (סעיף א)):

שעא כְּשֶׁאֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר נִפְרַד מִשָּׁם אוֹ מֵת. וּבוֹ ו' סְעִיפִים:

א מִשְׁנָה עֲרוּבִין פ"ו (ע"א).

א (א) [א]אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר (ב) *שֶׁהִנִּיחַ בֵּיתוֹ וְהָלַךְ וְשָׁבַת בְּחָצֵר אַחֶרֶת, אֲפִילוּ הָיְתָה סְמוּכָה לַחֲצֵרוֹ,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ח [יא] אוֹסְרִים. עַיֵּן בַּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבוֹת בַּ"ח הַחֲדָשׁוֹת (סי' ג) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב יוֹשֵׁעַ זַ"ל שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן שֶׁצָּרִיךְ עֵרוּב עִם הָאוֹרְחִים וּשְׁכִירוּת מִן הָאֵינוֹ יְהוּדִי, וְעַיֵּן בְּקוּנְטְרֵס אַחֲרוֹן (שם) דִּלְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ סוֹף סִימָן ש"ע צָרִיךְ לוֹמַר הַךְ דְּחָמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁשָּׁבְתוּ הַיְנוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם (וְעַיֵּן בְּאֶבֶן הָעוֹזֵר (ד"ה המתארח) שֶׁתָּמַהּ עַל הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתוב בשבלי) דְּהָעֲלָה דְּאוֹרֵחַ שֶׁשָּׁבַת בַּחֶדֶר אוֹסֵר עַל הַבַּעַל הַבַּיִת, עַיֵּן שָׁם), וְשָׁם מְבֹאָר בְּטַעַם הַבַּ"ח שֶׁתָּמַהּ עַל הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב יוֹשֵׁעַ שֶׁהִצְרִיךְ שֶׁיְּעָרְבוּ גַּם הָאוֹרְחִים עַל פִּי מַה שֶּׁמְּבֹאָר סִימָן שס"ו שֶׁלֵּב בֵּית דִּין מַתְנָה עַל הַנּוֹסָפִים, עַיֵּן שָׁם. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) וְאִם הוּא בִּמְקוֹם אֵינוֹ יְהוּדִי עַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם (על מג"א שם) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שצ"א (סק"ב) שָׁם כָּתַבְתִּי תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ג' (סי' א):

בַּאֵר הַיטֵב

בֵּית דִּין מַתְנָה עַל כָּל שֶׁיִּתּוֹסְפוּ דָּיוֹרִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שס"ו סָעִיף ט'. טַ"ז (סק"י) עַיֵּן שָׁם: **ח (יא) אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה.** וְדַוְקָא שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד חֶדֶר מְיֻחָד לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ג'. וְאִם הוּא בִּמְקוֹם אֵינָם יְהוּדִים, צְרִיכִים לִשְׂכֹּר רְשׁוּתוֹ, עַיֵּן סוֹף סִימָן שפ"ב (ס"כ) וְסוֹף סִימָן שצ"א (ס"ב). מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב):

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁמַּסְכִּים לִפְסַק הַמָּרְדְּכַי (סי' תקז) דְּאַף דְּהָאוֹרֵחַ אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי הֶחָצֵר אֲבָל בְּנֵי הֶחָצֵר שַׁפִּיר אוֹסְרִים עַל הָאוֹרֵחַ שֶׁלֹּא יוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לֶחָצֵר אִם לֹא עֵרֵב עִמָּהֶם [וְהַיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ חֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ]. אָכֵן כַּמָּה אַחֲרוֹנִים תָּמְהוּ עַל דְּבָרָיו, וְכֵן כָּתַב הַבֵּית מֵאִיר [א]שֶׁאֵין לָזוּז מִפְּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ:

* **קָבוּעַ.** עַיֵּן בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן (שם), **וּמוּכָח שָׁם דַּאֲפִלּוּ הָאוֹרְחִים מִתְאָרְחִים בְּבָתִּים שֶׁאֵינָם שַׁיָּכִים לְהַאי בַּעַל הַבַּיִת קָבוּעַ שֶׁיֵּשׁ שָׁם אֶלָּא לְאָדָם אַחֵר שֶׁאֵינוֹ דָּר שָׁם בֵּין נָכְרִי אוֹ יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ הָכִי אָמְרִינַן דְּהָאוֹרְחִים נִטְפָּלִין לְגַבֵּי בַּעַל הַבַּיִת שֶׁדָּר בֶּחָצֵר בִּקְבִיעוּת וְאֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו,** וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"ז (ס"ט). **וְדַע דִּכְמוֹ דְּאָמְרִינַן דִּכְשֶׁהוּא דָּר בְּבַיִת אֶחָד שֶׁבֶּחָצֵר הוּא נִטְפָּל לְיֶתֶר הַבָּתִּים וְאֵינוֹ אוֹסֵר עֲלֵיהֶם לְטִלְטוּלֵי בֶּחָצֵר, כְּמוֹ כֵן אִם שָׁבַת הָאוֹרֵחַ בְּאֵיזֶה חָצֵר [אַף שֶׁבְּאוֹתוֹ חָצֵר אֵין דָּר שׁוּם בַּעַל הַבַּיִת] וְהָעִיר עֲשׂוּיָה בְּתִקּוּן מְבוֹאוֹת כַּדִּין, הוּא נִטְפָּל לַחֲצֵרוֹת אֲחֵרוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם בַּעֲלֵי בָּתִּים קְבוּעִים** וְאֵינוֹ אוֹסֵר לְטַלְטֵל בִּרְחוֹבוֹת הָעִיר, דְּהָעִיר שֶׁעֲשׂוּיָה בְּתִקּוּן כַּדִּין חֲשִׁיבָא כֻּלָּהּ כְּחָצֵר אַחַת [כֵּן מַשְׁמַע בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ע"ו וּמוּבָא לְקַמָּן בְּסִימָן שצ"א סָעִיף ב']:

* **אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה מִיָּד.** דִּין זֶה הוֹצִיא הָרַמָּ"א בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה סִימָן שפ"ב מִסּוּגְיָא דַּף ס"ה עַמּוּד ב' בְּעֻבְדָּא דְּרֵישׁ לָקִישׁ וְכוּ' אִקַּלְעוּ לְהַהוּא פּוּנְדָּק וְכוּ', וְעַל פִּי מַה **שֶׁכָּתְבוּ** הַתּוֹסָפוֹת בְּדַף ס"ו דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אִקַּלְעוּ עַיֵּן שָׁם, וּלְפִי זֶה מַשְׁמַע דְּאַף בְּלֹא שְׂכִירוּת אֶלָּא בְּתוֹרַת אוֹרֵחַ בִּלְבַד וּמָצֵי לְסַלּוּקֵי, כְּהַהִיא עֻבְדָּא דְּבַעַל הַבַּיִת לֹא הָיָה כְּלָל בְּבֵיתוֹ [וְגַם אֵין שׁוּם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי בֵּיתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת שָׁם] לִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ, וַאֲפִלּוּ הָכִי אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה. אָכֵן בְּנִשְׁמַת אָדָם (שם סק"ד) לֹא כָּתַב כֵּן, וְצָרִיךְ עִיּוּן עָלָיו מִסּוּגְיָא זוֹ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה ודוקא) שֶׁכָּתַב מָקוֹר לְדִין זֶה מִסִּימָן שס"ו סָעִיף ב' מִדִּין סְפִינָה וְאֹהָלִים, וּלְפִי זֶה אֶפְשָׁר לְקַיֵּם דִּינָא דְּנִשְׁמַת אָדָם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּזֶה, וּכְמוֹ לְעִנְיַן עַכּוּ"ם בְּסִימָן שפ"ד סָעִיף א' עַיֵּן שָׁם: **(נז) וַאֲפִלּוּ אִם הָאוֹרְחִים רַבִּים כוּ'.** נַמִּי בְּטֵלִים לְגַבֵּי בַּעַל הַבַּיִת וְנַעֲשִׂים כְּאַנְשֵׁי בֵּיתוֹ: **(נח) אֲבָל אוֹרְחִים בְּיַחַד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁלֹּא הָיוּ שָׁם רַק אוֹרְחִים בֶּחָצֵר. וּמַיְרֵי בְּשֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד חֶדֶר מְיֻחָד לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ג': **(נט) אוֹסְרִים וְכוּ'.** דְּכֵיוָן דְּלֵיכָּא כָּאן קָבוּעַ שֶׁיִּהְיוּ נִטְפָּלִים לְגַבֵּיהּ, הָווּ כִּשְׁאָר בַּעֲלֵי בָתִּים. (לד) וּמַיְרֵי בְּשֶׁאוֹתוֹ חָצֵר הָיָה חָצֵר יְחִידִי, אֲבָל כְּשֶׁנִּתְאָרְחוּ בָּעִיר וְיֵשׁ שָׁם עוֹד חֲצֵרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהָעִיר עֲשׂוּיָה בְּתִקּוּן מְבוֹאוֹת כַּדִּין, בְּטִילֵי הָנֵי אוֹרְחִים לְגַבֵּי שְׁאָר בַּעֲלֵי בָתִּים קְבוּעִים שֶׁבָּעִיר, (לה) דְּעִיר שֶׁעֲשׂוּיָה בְּתִקּוּן מְבוֹאוֹת כַּדִּין, הִיא חֲשׁוּבָה כֻּלָּהּ כְּחָצֵר אַחַת וְכַנַּ"ל: **(ס) זֶה עַל זֶה.** וְאִם הוּא (לו) בִּמְקוֹם עַכּוּ"ם, צְרִיכִים לִשְׂכֹּר גַּם רְשׁוּתוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב)]: **(סא) מִיָּד.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם שָׁבְתוּ רַק שַׁבָּת אַחַת [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר וְכוּ'.** וְהַטַּעַם, דְּדִירָה בְּלֹא בְּעָלִים לֹא שְׁמָהּ דִּירָה וְאֵינָהּ אוֹסֶרֶת בְּחָצֵר אַף שֶׁלֹּא נָתְנָה חֵלֶק בָּעֵרוּב: **(ב) שֶׁהִנִּיחַ בֵּיתוֹ וְהָלַךְ וְכוּ'.** מַיְירֵי (א) שֶׁהָלַךְ עִם כָּל בְּנֵי בֵיתוֹ מִשָּׁם, (ג) וּמִבְּעוֹד יוֹם. (ג) [ב]וְיֵשׁ מְקִלִּין אֲפִלּוּ כְּשֶׁהָלַךְ בְּשַׁבָּת (ד) אִם לֹא חָזַר בּוֹ בַּיּוֹם:

א * שֶׁהִנִּיחַ בֵּיתוֹ וְהָלַךְ וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ב) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּמַיְירֵי שֶׁהָלַךְ מִבְּעוֹד יוֹם, כֵּן כָּתַב הַטּוּר. וְאַף דְּכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) דְּהַטּוּר לָאו דַּוְקָא קָאָמַר, שֶׁהוּא הַדִּין אִם הָלַךְ בְּשַׁבָּת כְּשֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ שֶׁלֹּא לַחֲזֹר הַיּוֹם, וְהֵבִיא רְאָיָה לִדְבָרָיו מִמַּה דְּפָסְקִינַן בְּסָעִיף ד' גַּבֵּי מֵת בְּשַׁבָּת וְלֹא עֵרֵב הֵיכָא דְּלֹא בָּא הַיּוֹרֵשׁ בְּשַׁבָּת לָדוּר שָׁם דְּמֻתָּר, הִנֵּה גַּם שָׁם אֵין הַדִּין מֻסְכָּם, דְּהָרַשְׁבָּ"א (ע. ד"ה ודוקא) וְהָרִיטְבָּ"א (שם ד"ה ומסתברא) חוֹלְקִין עַל זֶה, וּכְבָר רָמַז שָׁם הַגְּרָ"א זַ"ל (ס"ד ד"ה כל זמן) עַל זֶה וּכְמוֹ שֶׁהֵבֵאנוּ לְקַמָּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה כל זמן), וַאֲפִלּוּ אִם נִנְקֹט שָׁם כְּדַעַת הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְהָקֵל גַּם כֵּן אֵין רְאָיָה לְעִנְיָנֵנוּ, עַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר שֶׁחִלֵּק בִּפְשִׁיטוּת דְּבָזֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא חַי וְכָל שָׁעָה יֵשׁ בְּיָדוֹ לַחֲזֹר לֹא שַׁיָּךְ כְּלָל טַעֲמָא דְּרַבִּי (יוֹסִי) [שִׁמְעוֹן] שֶׁכְּבָר הִסִּיעַ מִלִּבּוֹ דְּזֶה לֹא שַׁיָּךְ אֶלָּא בְּהוֹלֵךְ לִשְׁבּוֹת קֹדֶם שֶׁקִּדֵּשׁ הַיּוֹם, וְכֵן כָּתַב רַשְׁ"י בְּדַף מ"ז (ע"א ד"ה נכרי וד"ה לשבות) בְּהָדְיָא דְּמַיְירֵי מִבְּעוֹד יוֹם, וְכֵן בְּסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (ע: ד"ה אחד) דַּעְתּוֹ דְּהַטּוּר דַּוְקָא קָאָמַר מִבְּעוֹד יוֹם. וְכָתַב עוֹד טַעַם נָכוֹן לְחַלֵּק דְּלֹא דָּמֵי לְסָעִיף ד' דְּמַיְירֵי בְּמֵת בְּשַׁבָּת, דְּהָכָא שֶׁהוּא חַי וְקָנָה בּוֹ שְׁבִיתָה לְאַחַר שֶׁקִּדֵּשׁ הַיּוֹם, לֹא נֶעֶקְרָה דִּירָתוֹ מִכָּאן בְּמַה שֶּׁהָלַךְ בְּמִקְצָת הַיּוֹם הַנִּשְׁאָר לִשְׁבּוֹת בְּמָקוֹם אַחֵר, וְכֵן הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק שער ד סי' ג) וְהָרִיטְבָּ"א (שם) כָּתְבוּ בְּהָדְיָא בְּעִנְיָנֵנוּ דְּמַיְירֵי דַּוְקָא מִבְּעוֹד יוֹם, וְאַף דְּיֵשׁ לִדְחוֹת דְּמֵהֶם אֵין רְאָיָה דְּהֵם מַחְמִירִין גַּם כֵּן בְּהַהִיא דְּסָעִיף ד', מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּמָצִינוּ לִשְׁלֹשָׁה מֵהָרְאשׁוֹנִים [רַשְׁ"י וְרַשְׁבָּ"א וְרִיטְבָּ"א] שֶׁכָּתְבוּ בְּהָדְיָא דְּמַיְירֵי דַּוְקָא מִבְּעוֹד יוֹם, מִסְתַּבְּרָא דְּאֵין לְהָקֵל כְּשֶׁהָלַךְ בְּשַׁבָּת. וְהִנֵּה רָאִיתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) שֶׁכָּתַב לְחַלֵּק דְּהַטּוּר מַיְירֵי בִּסְתָמָא וּלְכָךְ נָקַט מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל **אִם בְּהָדְיָא הִסִּיחַ מִלִּבּוֹ שֶׁלֹּא לַחֲזֹר בְּשַׁבָּת, מְהַנֵּי אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת,** וְהִנֵּה בֶּאֱמֶת אֵצֶל בִּתּוֹ סְתָמָא, הָוֵי לֵיהּ כְּאִלּוּ אֵצֶל אַחֵר הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּהָדְיָא כַּמְבֹאָר בַּפּוֹסְקִים, וַאֲפִלּוּ הָכִי כָּתַב הַטּוּר מִבְּעוֹד יוֹם, גַּם מַה שֶּׁכָּתַב דִּכְהַאי גַּוְנָא אִיתָא בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ אֵין שָׁם שׁוּם הוֹכָחָה לָזֶה, דְּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשַׁעַר ד' אוֹת ג' דְּאִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִלִּבּוֹ בְּהָדְיָא מְהַנֵּי אֲפִלּוּ אֵצֶל בְּנוֹ וְאַחֵר, מַיְירֵי שֶׁהָלַךְ מִבְּעוֹד יוֹם. וְתֵדַע, דְּהָא הוּא פּוֹסֵק אַחַר כָּךְ בְּאוֹת ז' גַּבֵּי מֵת בְּשַׁבָּת וְלֹא עֵרֵב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

גּוּפָא דַּעַת הָרַשְׁבָּ"א (שו"ת המיוחסות לרמב"ן סי' רכ) דְּלֹא מַחְמְרִינַן בְּרָגִיל יוֹתֵר מִבְּשֶׁאֵינוֹ רָגִיל, וּכְמוֹ דְּמַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף בְּסִימָן שפ"ד (ד"ה השיב) וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם בַּעֲצֵי אַלְמֻגִּים (ס"א), וְאִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים. בְּיִשְׂרָאֵל בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית מֵאִיר (סי' שע) דַּאֲפִלּוּ הָאוֹסְרִים בְּרָגִיל לְעִנְיַן עַכּוּ"ם, מוֹדִים גַּבֵּי יִשְׂרָאֵל, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"ז (שם) לְהָקֵל: **(לד)** כֵּן מַשְׁמַע בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ע"ו וּמְבֹאָר בְּסִימָן שצ"א סָעִיף ב' עַיֵּן שָׁם: **(לה)** שָׁם לְעִנְיַן מֻקָּף חוֹמָה, **וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁעֲשׂוּיָה בְּתִקּוּן כַּדִּין.** וְדַע דִּבְחַיֵּי אָדָם (שם ס"ב) מִסְתַּפֵּק דְּאֶפְשָׁר אֲפִלּוּ בְּעִיר שֶׁלֹּא נִתְקְנָה בְּעֵרוּבִין כְּדִין גַּם כֵּן אָמְרִינַן דְּהָנֵי אוֹרְחִים בְּטִילֵי לְגַבֵּי אַנְשֵׁי הָעִיר הַקְּבוּעִים וְאֵינָם אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה לְטַלְטֵל בֶּחָצֵר שֶׁמִּתְאַכְסְנִים, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי מִסְתַּבְּרָא לְהַחְמִיר בָּזֶה דְּכֻלֵּי הַאי לֹא אָמְרִינַן דִּבְטִילֵי לְגַבַּיְיהוּ אַחֲרֵי שֶׁחֲצָרוֹת הָעִיר אֵינָם שַׁיָּכִים זֶה לָזֶה כְּלָל, דַּהֲלֹא אֲסוּרִים לְטַלְטֵל בָּעִיר, אִם כֵּן מַאי עָדִיף זֶה מֵחָצֵר יְחִידִי: **(לו)** וְלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה דְּיִהְיוּ נִטְפָּלִין לְעַכּוּ"ם הַדָּר בְּאוֹתוֹ חָצֵר וְיַחֲשְׁבוּ כְּאוֹרְחִין, כְּמוֹ דְּאָמְרִינַן דְּנִטְפָּלִין לְבַעַל הַבַּיִת יִשְׂרָאֵל הַקָּבוּעַ. אַךְ אִם הֵם מִתְאַכְסְנִים בְּפוּנְדָּק שֶׁל עַכּוּ"ם [אַף שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד חֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ], כָּתַב הַיַּד אֶפְרַיִם (על מג"א ס"ק יב) דְּבָזֶה בְּוַדַּאי נִטְפָּלִים לְהָעַכּוּ"ם וְאֵין צְרִיכִין לִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ רְשׁוּת וְגַם אֵין אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה. וּבִפְרִי מְגָדִים (א"א ס"ק יב) כָּתַב דְּגַם בְּפוּנְדָּק שֶׁל עַכּוּ"ם אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה וְגַם צְרִיכִים לִשְׂכֹּר הָרְשׁוּת, וְטַעְמוֹ, דִּלְעִנְיַן עַכּוּ"ם לֹא אָמְרִינַן אוֹרְחִין בְּטֵלִין לְגַבֵּיהּ, וְכֵן מוּכָח בִּתְשׁוּבַת רַמָּ"א סִימָן ק"כ עַיֵּן שָׁם. וּרְאֵית הַיַּד אֶפְרַיִם מִסִּימָן שפ"ב (סט"ז) יֵשׁ לִדְחוֹת דִּשְׂכִירוֹ וּלְקִיטוֹ שָׁאנֵי, וְכֵן מִמַּה שֶׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) מִסּוֹף סִימָן שפ"ב (ס"כ) בְּדִין הַסְּפִינָה מוּכָח דִּסְבִירָא לֵיהּ כִּפְרִי מְגָדִים:

א (א) הַגְּרַ"ז (ס"א), וּפְשׁוּט: **(ג)** עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שהניח) שֶׁכֵּן דַּעַת הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים: **(ד)** דִּבְחָזַר בְּשַׁבָּת גַּם לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם אָסוּר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב לְהָדְיָא:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"ט) לא הכריע במחלוקת זו והביא דעת המג"א בשם יש אומרים, עיי"ש שביאר סברת שיטה זו. ב] ובשו"ע הרב (שם) כתב כיש מקילין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah